

18 JUN 2003

**A STUDY OF FACILITY AND SERVICE MANAGEMENT
IN LIBRARY SERVICES FOR PEOPLE WITH PHYSICAL
DISABILITIES AND MOBILITY IMPAIRMENT IN SCHOOLS
:A CASE STUDY AT SRISANGWAN SCHOOL
AND KHONKAEN SPECIAL EDUCATION SCHOOL**

SUCHEERA PHOLRACHOM

With compliments
of
.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(REHABILITATION SERVICE FOR PERSON WITH DISABILITIES)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-2878-9

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

TH
S9424
2003
C. 2

A STUDY OF FACILITY AND SERVICE MANAGEMENT IN LIBRARY SERVICES FOR PEOPLE WITH PHYSICAL DISABILITIES AND MOBILITY IMPAIRMENT IN SCHOOLS : A CASE STUDY AT SRISANGWAN SCHOOL AND KHONKAEN SPECIAL EDUCATION SCHOOL

SUCHEERA PHOLRACHOM 4236194 RSRS/M

M.A. (REHABILITATION SERVICE FOR PERSONS WITH DISABILITIES)

THESIS ADVISORS: WIRAMAN NIYOMPOL,M.A., CHALONG BOONYANUNTA, Ph.D., ARUNEE LIMMANEE,MSW., APICHAT THAMMULTRI,M.Ed.

ABSTRACT

The objective of this study is to study the facility and service management of school libraries including problems and needs of service providers and patrons who have physical disabilities. The sample can be divided into different groups. The first group consisted of administrators, librarians and staff in libraries of Srisangwan School and Khonkaen Special Education School. There were 9 people in this group. The second group consisted of 73 students in Grade 5 to Grade 9 who have physical disabilities and 22 teachers who teach from kindergarten to Grade 9. The data was collected from interviews with service providers and from a questionnaires distributed to the patrons of the libraries.

The result of the study shows that the facilities and services that are provided by both schools can be divided into 4 categories : Building and Environment, Materials, Services and Activities and Personnel.

1. **Building and Environment:** The facilities specially designed for patrons who have physical disabilities are working desks of library staff and circular desks located in an area where patrons with disabilities can gain access, reading tables for patrons who use wheelchairs, low bookshelves, doors that can be opened by wheelchair users, and ramps.
2. **Materials:** The available printed materials are books, journals, magazines and newspapers. The available non-printed materials are computers.
3. **Services and Activities:** Library Week Project, Project Introduction to Different Types of Books, Mobile Library Project, Book Basket Project, Quiz of the Week Project, circulation service, library orientation, information services, exhibition, movie and video show, competitions of essay writing, drawing and story telling.
4. **Personnel:** There are librarians at both libraries.

The most common problems that both schools encountered were with organizational management and personnel.

The most common need of students in both schools is the need concerning building and environment. The most common need of teachers in both schools is the need concerning personnel of the library.

Suggestions: From the study, we found that there are a few access technologies and services especially provided for patrons with disabilities. Most technology and services are for general use of all patrons and some of them are adapted for the use of patrons with disabilities. The government should be more aware of the needs of students with disabilities for access to technology including facilities and services and should support the provision and the standardization of these facilities and services so that students with disabilities can access information and can encourage their reading interest.

KEY WORDS : FACILITY AND SERVICE / MANAGEMENT IN LIBRARY SERVICES/ PHYSICAL DISABILITIES/ MOBILITY IMPAIRMENT

การศึกษาสภาพการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในห้องสมุดสำหรับคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวใน
โรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนศรีสังวาลย์และโรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น (A STUDY OF FACILITY AND SERVICE
MANAGEMENT IN LIBRARY SERVICES FOR PEOPLE WITH PHYSICAL DISABILITIES AND MOBILITY
IMPAIRMENT IN SCHOOLS : A CASE STUDY AT SRISANGWAN SCHOOL AND KHONKAEN SPECIAL
EDUCATION SCHOOL)

สุชีรา พลราชม 4236194 RSR/S/M

ศศ.ม. (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วีระแมน นิยมพล, M.A., ฉลอง บุญญานันต์, Ph.D., อรุณี ลิ้มมณี, MSW., อภิชาติ
ธรรมมุลตรี, M.Ed.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการจัด สภาพปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการจัดสิ่ง
อำนวยความสะดวกและบริการในห้องสมุดสำหรับคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือผู้
เกี่ยวข้องกับการให้บริการห้องสมุด ได้แก่ ผู้บริหาร บรรณารักษ์และบุคลากรที่ทำงานในห้องสมุดโรงเรียนศรีสังวาลย์และ
โรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น 9 คน ผู้รับบริการห้องสมุดคือนักเรียนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวชั้น ป. 5 - ม. 3 รวม
73 คน และครูประจำชั้น อนุบาล 1 - ม. 3 รวม 22 คน จากโรงเรียนศรีสังวาลย์และโรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น เก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการห้องสมุดและแจกแบบสอบถามผู้รับบริการห้องสมุด

ผลการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทั้งสองโรงเรียนจัดบริการเหมือนกันสามารถแบ่งเป็น
4 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบริการและกิจกรรม และด้านบุคลากร 1. ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ
อุปกรณ์ที่มีการดัดแปลงให้คนพิการใช้ได้สะดวก ได้แก่ โຕะ เก้าอี้สำหรับบุคลากรปฏิบัติงาน เคาน์เตอร์รับ-จ่ายหนังสือ
โຕะ เก้าอี้สำหรับอ่าน ชั้นหนังสือ ประตูทางเข้าห้องสมุดที่คนพิการสามารถเปิดได้เอง ทางลาดขึ้นลงห้องสมุด 2. ด้านวัสดุ
อุปกรณ์ ประเภทสิ่งตีพิมพ์ได้แก่ หนังสือ วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ประเภทสิ่งไม่ตีพิมพ์ได้แก่ เครื่อง
คอมพิวเตอร์ 3. ด้านบริการและกิจกรรม ได้แก่ สัปดาห์ห้องสมุด แนะนำการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ โครงการห้อง
สมุดสัญจร ตะกร้าหนังสือ กิจกรรมตั้งคำถามประจำสัปดาห์ บริการยืมคืน ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด บริการตอบคำถาม
และช่วยการค้นคว้า การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมสื่อโตดทัศน์จากการฉายภาพยนตร์หรือฉายวิดีโอ การจัดแข่งขัน
หรือประกวดต่าง ๆ เช่น เรียงความ วาดรูป หนูน้อยเล่านิทาน เป็นต้น 4. ด้านบุคลากร ได้แก่ บรรณารักษ์

ปัญหาในการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดที่พบมากที่สุดจากทั้งสองโรงเรียนคือปัญหาด้านการ
จัดองค์กรลักษณะงานการให้บริการ และปัญหาด้านบุคลากร

ความต้องการในการจัดบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกในงานบริการห้องสมุด พบว่า ผู้รับบริการห้อง
สมุดที่เป็นนักเรียนมีความต้องการในด้านอาคารสถานที่มากที่สุด ส่วนผู้รับบริการที่เป็นครูมีความต้องการในด้านผู้
บุคลากรห้องสมุดมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ห้องสมุดทั้งสองแห่งมีเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการห้องสมุด
สำหรับคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวโดยเฉพาะน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปและมีการดัด
แปลงเพื่อให้คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวสามารถใช้บริการได้สะดวกขึ้นเท่านั้น ภาครัฐควรตระหนักถึงความ
สำคัญของการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในห้องสมุดสำหรับเด็กพิการ สนับสนุนให้มีการจัดบริการที่เป็น
ประโยชน์และมีมาตรฐาน เพื่อให้ผู้รับบริการเข้าถึงห้องสมุดอันเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร เสริมสร้างนิสัยรักการอ่านอันจะ
เป็นพื้นฐานสำคัญทางการศึกษาต่อไป